

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCII. Ч. 89.

ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СУБОТА, 11-го ТРАВНЯ 1985

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 11, 1985

No. 89.

VOL. XCII.

„Тобі, чиє любови повне серце...”

Отець Л. Гузар очолив Канадське Товариство „Св. Софія”

Марта Тарнавська

МАТИ

Тобі, що без героїства і без слави
в покорі зустрічаєш кожен день,
тобі, чий усміх, мов вітерець ласкавий,
одхмарює обличчя молоді —

тобі, чиє любови повне серце
пробили леза чотирьох шабел,
тобі, що приликаєш дотепер ще
заблуканої долі корабель, —

тобі, що вмієш без надії ждати,
тобі, що вмієш, як ніхто, простити,
тобі — самотній, безіменній мати,
у вічність людства символом рости.

„Мати з дитиною” — картина Софії Караффи-Корбут

КОМУНІЗМ ЗАВМИРАЄ — КАЖЕ
ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕГЕН

Лісбона, Португалія. — Президент Роналд Реген, під час своєї останньої зупинки у 10-денній поїздці до Європи, заявив у Португалії парламентаріям, що комунізм, як ідея, завмирає, і втрачає свої навіть раніше здобуті позиції, в користь демократії. Народи, на думку Президента 3'єднаних Стейтів Америки, тужать за свободою за вільністю, за урядом, які б шанували і поважали їхню думку і дбали про їхній добробут. У принципі народи відкидають тиранію, диктатуру, колективне, але однопартійне керівництво державою тощо.

Під час промови Р. Регена із залі парламенту демонстративно вимаршували 35 послів комуністичної партії Португалії, а згодом вони продемонстрували свою „демократію”, як тільки Президент ЗСА і прем'єр-міністр Португалії Маріо Серез зайняли свої місця. Дев'ять інших комуністів і їхніх прихильників з 250 членного парламенту тієї країни, взагалі не з'явилися на святкову сесію, яка була скликана з нагоди приїзду президента Р. Регена. Пізніше комуністи заявили кореспондентам, що вони рішуче не підтримують демонстративне потягнення до політики ЗСА в Центральній Америці, зокрема їхнього тиску на Нікарагуа і американських баз на Азорських островах.

Вихід із залі парламенту мав однак дуже малий вплив на присутніх, — кажуть політичні спостерігачі, бо чотири п'ятих парламентарів були захоплені виступом Р. Регена і оплескували його промову, а при кінці влаштували для високого американського гостя стоячу овацію. Подібну „демонстрацію” пробували застосувати скрайові ліві в Європейському Парламенті в Страсбурзі.

Франція, без великого ефекту. Запитували кореспондентів про вихід комуністичних послів в Португалії, президент Р. Реген на ходу відповів: „це також належить до демократії. Сумніваюся чи в комуністичних державах вони мали б відвагу на такий крок”. Крім того він саркастично відмітив, що йому жаль, що криєла на яких мали сидіти ліві, були невідганні.

У промові Р. Реген з розумом оминав гострих політичних справ, а радше концентрував свою увагу на важливості демократії у протиставленні до тоталітарних систем, в тому числі до комуністичної.

Державний секретар ЗСА Джордж Шулі, виступаючи після цього на пресовій конференції підкреслює, що з цим посланням власне приїхав Президент до Європи, щоб об'єднати європейські країни біля демократії і розв'язати їхні сумніви у її вартість і спроможність.

Прем'єр Португалії М. Серез гостив американську делегацію парадним обідом на якому були виступи обох сторін. Але речник Білого Дому Леррі Сміт заявив пізніше, що президент Р. Реген і прем'єр М. Серез обговорили окремо усі важливі проблеми політики. Португалія була останньою зупинкою Президента ЗСА у його поворотній дорозі до Вашингтону.

ВИСТУП
І. РУДНИЦЬКОЇ
І. М. БРАВНА

Нью Йорк. — У вівторок, 14-го травня ц.р., о год. 12:30 по полудні тут у приміщенні Вітні Музею, при 120 Парк авеню, біля 42-ї вулиці, виступить Інна Рудницька і Мелвін Бравна на двох фортепіано. Вступільний, а програма буде подана на місці.

В АМЕРИЦІ

ДВА ВИСОКІ представники американського Уряду заявили, що Уряд президента Роналда Регена приготував нову фазу закордонної політики, яка має допомагати антикомуністичним рухам спротиву у світі. Його Уряд встановить відповідний бюджет. Зізнаючи перед сенатською Комісією фінансів, Вільям Шнайдер і Річард Армітаж заявили, що ці рухи від Афганістану до Нікарагуа значно підмунували комуністичну ідеологію та комуністичні операції, які американський Уряд вважав за значну перемогу для загальної свободи у світі.

В КОНГРЕСІ СПІКЕР Томас О'Ніл, вімені демократичної більшості в Палаті Репрезентантів, вніс законопроект для уцілення антикомуністичним повстанцям в Нікарагуа 14 мільйонів дол. допомоги в харчах, одязі, ліках тощо, які повинні бути доставлені через американську агенцію для закордонної допомоги, а не через Сі-Ай-Ей.

В СЕРЕДУ, 8-ГО ТРАВНЯ ц.р. ньюйоркська поліція арештувала 181 осіб, які протестували перед федеральним будинком на долині Мангеттену проти наложень економічного ембарго проти Нікарагуа. Більшість з протестуючих — це члени різних центрально-американських і південно-американських організацій. Президентське ембарго забороняє імпортувати з Нікарагуа, бльокс нікарагуанські кораблі й літаки та унеможливило 27-річний „договір приязні” між Америкою і Нікарагуа.

АМЕРИКАНСЬКА КАТОЛИЦЬКА допомогова служба, яка веде закордонну допомогу в імені американських католиків, повідомила, що вона надіслала 30 мільйонів дол. для допомоги голодуючим в Етіопії. Ці фонди були зібрані від приватних громадян і організацій.

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР Нью Йорку і колишній американський посол в Москві В. Аверем Гарріман, повідомив у Вашингтоні, що совєтський уряд надіслав його „Орден Вітчизняної війни, першого ступеня”, за його зусилля скріпити „совєтсько-американську співпрацю” під час Другої світової війни. Таке саме повідомлення подало совєтське пресове агентство ТАСС в Москві. Коментуючи про що нагороду, губернатор Гарріман заявив: „Я гордий з того, що працював із Совєтським Союзом у спільній боротьбі проти нацистів, і я ніколи не забуду величезних і героїчних жертв народу Совєтського Союзу в Другій світовій війні”.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1986 РІК

Редакція „Свободи” вже почала підготовку видання Альманаха УНС на 1986 рік. Матеріали можна надіслати до 16-го червня 1985 року.

Відбудеться 14-ий 3'їзд УНДС в ЗСА

Нью Йорк. — Всюботу, 18-го травня ц.р., відбудеться 14-ий 3'їзд Українського Національно-Державного Союзу (УНДС) в ЗСА тут в приміщеннях катедр св. Володимира при 160 Вест 82-га вул.

3'їзд заслухає звіти уступаючої Головної управи та переведе вибори керівних органів на слідуючу календію. Народи 3'їзду проходять під знаком відзначення 65-ї річниці виходу ДЦ УНР та його учі-

лілого війська на чужину. 3'їзд, як відомо, проходить в місяці народження та трагічної смерті великого сина та вождя українського народу — бл. п. Симона Петлюри, який впаав смертю на бруках Парижу від кулі большевицького агента Москви 25-го травня 1926 року.

В справі 3'їзду слід звертатись на адресу: Peter Kramarenko 168 Oak Creek Rd., East Windsor, N. J. 08520.

В УІА відбудеться показ

мод Н. Бих

Нью Йорк. — У неділю, 19-го травня, в 3-ій год. по полудні, відбудеться тут в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вул., перший показ моди — оригінальних взорів Ніни Бих. Всього дохід з показу під назвою „Портфоліо мистця у шовку” призначений на УІА.

Молоді жінки моделюватимуть сукні та блузки, — оригінальні і прецизні креції Н. Бих. — ручно мальовані акварельними фар-

бами взори на шовку.

Під час імпрези виступатиме співачка сопрано Марія Яєніська-Мурована. Після показу моди під час переруки відбудеться лекція на один експонат із колекції показаних суконок. Вступ на виставку 35 дол., як пожертва на УІА, яку можна відтягнути від податків. За докладнішими інформаціями та резерваціями слід звертатись телефоном до Інституту на число: (212) 288-8660.

ФІЛЬМ „В'ЯЗЕНЬ ХРИСТА РАДИ”

Йонкерс, Н. Й. — Кіносуудія Ярослава Кулинична висвітлюватиме кольоровий звуковий фільм п.з. „В'язень Христа ради” про життя Патріарха і кардинала Йосифа Сліпого від дитинства до смерті. Сеанси о год. 3-й і 6-й по полудні будуть висвітлюватись тут в неділю, 19-го травня ц.р., в приміщенні Дому Української Молоді, при 301 Палісейд авеню.

РЕЧИТАЛЬ Д. БИЧКОВСЬКОГО

Вейн, Н. Дж. — Музичний відділ Вільяма Петерсона коледжу спонзорус речиталь Димитрія Бичковського — піано. У програмі: Бетговен, Шопен, Дебюссі і Рахманінов. Димитрій є студентом професора Гері Кирпатрика. Речиталь відбудеться у Шей центрі для прикладного мистецтва у згаданому коледжі, в неділю, 19-го травня ц.р., о год. 3-й по полудні.

Філадельфія вшанувала

Миколу Горбала

Філадельфія (Я.Т.). — Філадельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України влаштував в неділю, 28-го

квітня, у приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру, концерт у честь політичного в'язня Миколи Горбала.

М. Горбаль, син многостраждального Лемківщини, народжений 1939 року у селі Волівцях, Горлицького повіту, педагог, поет і композитор був перший раз засуджений у 1971 році на 7 років. У 1980-му році він був знову засуджений на 5 років суворого режиму. У квітні ц.р. Горбаль був засуджений третій раз на 11 років.

Цю святкову імпрезу відкрила голова комітету Уляна Мазуркевич. Описі слідували: фортепіанове сольо п'яніста з Фльориди Богдана Сперкача, спомини про М. Горбала Надії Світличної, виступ мисткині слова Лідії Крушельницької, яка відчитала вірші Горбала, та знову виступ Б.Сперкача.

Мистецька гра Б.Сперкача і його композиції були присмюною несподіванкою для філадельфійської публіки. Тоді, коли Н. Світлична і Л. Крушельницька є добре відомі українській громад. молоді і маловідомий же українському громадянству п'яніст і композитор Б.Сперкач здобув своєю грою і високим мистецьким рівнем своїх композицій увагу й ентузіазм філадельфійців. Присутніх було біля 200 осіб.

(Закінчення на стор. 4)

УСО „Тризуб” відзначить своє 35-ліття

Джерзі Сіті, Н. Дж. (т.к.) — Тридцять п'ять років проіснував на поселенні в Америці Український Спортивний Осередок „Тризуб”, виховавши сотні українських спортсменів. Та не лише спортовців, але й українських патріотів, бо із спортовою діяльністю осередку було нерозривно пов'язане й національне виховання. „Тризуб” був завжди свідомий того, що виховує не тільки спортсменів, але й потенційних майбутніх амбасадорів й пропагаторів української національної справи.

В редакції „Свободи” (зліва): інж. Орест Лесюк й інж. Богдан Сірий.

цього приводу відбудеться в аудиторії св. Йосафата — Дітмен і Дистон вулиці у Філадельфії — бенкет і бал. Головним промовцем на бенкеті буде д-р Іван Павличко, який вилосить промову українською мовою, а інж. Орест Лесюк промовлятиме по-англійськи. На бенкеті, яким провадитиме Євген Забікевич, пройде перед очима учасників історія „Тризуба” в 120-ти прозірках, які будуть висвітлені

на великому екрані (20 на 12 футів), головним чином, із початкових років існування „Тризуба”. Не менш цікавою подією на бенкеті буде зустріч всіх колишніх і теперішніх членів і членів Управи „Тризуба”. Минулої суботи, 4-го травня, відбаванкова чоловіча дружина „Тризуба” виграла змагання в турнірі УС-

СВОБОДА

Український щоденник

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

А про матерів забули

Дивні ці травневі дні у навечір'я Дня Матері 1985 року. Цілий світ заплутався у відзначуванні 40-річчя закінчення Другої світової війни, немов би ніколи вже не було можливості відзначити 50-річчя, як пристало в історії, немов би люди боялися, що нікому буде відзначити рівну дату півстоліття, або що в наступних десяти роках розпочнеться третя світова війна.

Як би воно не було, перші дні травня всеціло стоять під знаком спогадів, світлин, фільмів, розповідей а то й аналіз того, що сталося. Ми оглядаємо паки і паки перші зустрічі американських воєнків зі советськими, німецьких військовиків, які йдуть в полон, бачимо радість на обличчях людей з приводу закінчення війни, слухаємо розповіді про героїські вчинки і про жахіття смерті в концтаборах, переживаємо на фільмі це раз бомбові налети, та глядять на нас із світлин чорні ями знищених будівель.

Припадок це, чи зумисне-получення, що в тих травневих днях відзначають не лише закінчення Другої світової війни, але також десять років від закінчення іншої, так дуже непопулярної війни у В'єтнамі, в якій хоча як багато згинув американського квіту молоді, однак досі не дуже їх зараховували до цієї самої категорії героїв, що тих, які полягли у Європі чи на Північному

Африці, як дивно, що несподівано усі ці призабуті і принані герої стоять в осередку цілого світу, а зовсім не присвячується уваги, ба навіть не згадується у навечір'я їхнього свята тих, без яких не було б і одних і других, і які віддали у жертву це, що мали у житті найдорожчого: своїх синів.

Чи не слід було саме тепер віддати рівночасно поклін матерям в подяці за це все, що довелося їм пережити впродовж Другої світової війни, а описати і в'єтнамської, якщо ідеться про американських матерів? Але ні, у публічних засобах інформації, у пресі, телевізії про матерів немає згадки. Тільки пильні комерційні оголошення пригадують нам, що День Матері ось вже за дверима і що треба доконе купити мамі нічне білля чи смачний коржик з шоколадовою поливою, або взяти маму до ресторану на обід.

Може б однак ми, вільні українці, в День Матері у 1985 році віддали дійсну пошану нашим матерям не коржиком, чи дарунком, а глибокою вдячністю за все те, що вони дали і дають українському народові виховуючи йому вірних синів і дочок.

Поклонімся глибоко тим, що шукали замордованих своїх синів і дочок у в'язничних стінах, і тим, що вистояли ноги перед брамами КГБ, і тим, що виряджали синів до українського війська, і тим, що ніколи їх не побачили, і тим, що довгими роками розлучені від дітей, і тим, що старіються в чужому морі вдержати український рідний острів і тим, що самітью доживають віку в чужих старечих домах. Ми їх не можемо забути.

Ми маємо кому дякувати у День Матері. Зробимо це належно і гідно!

Любов Колесняк

ПІД КРИЛОМ МАТЕРІ

Здається, що наша скитальська доля у багато чому по ній до того жодного забуття, бездомного голідища, що скитався на суцільній погорі аж до того благодатного часу, коли прибув до призначеного йому берега. Моя мандрівка, мій іхход із рідної землі, який почався 1943 року, закінчився тоді, коли мене знову прийняв і пригорнув до себе мій вільний від ворога земля.

Восени дихотія розсіяла нас по світах і причинилося до того, що ми вирушили у цей іхход, у що мандрівку, лиш об'їздили. Після двох тижнів блукання перед нами село Козманча на Лемківщині. У серпневому сонці розбіглися шпалери гір, а на берегах річки — мереживо ліщини, тертяка-солодий ожинник і фелетна синь афін. А ген вину колосиста збіжжя, наливастеся хлібом і в переливах вітру гоїдаються квіткі льону, волоцючі і маків, напувають серцевою гарячою полярністю і закосичені жовтою оливою, ніби джигуни на веселі, вишпаниються вітру гречаним лани. Іноді об'їзяться переїзди, а жайворон, здається, біля самого Всевишнього, виспівує сріблесті іскри про щастя, про жагу життя...

Після з матер'ю босоніж, по довгій мандрівці натиснуто взути і нам прийшлося його скинути. Обминаємо вибоїсту дорогу та й сходимо на море. І він розпечений у сонні та все даскавиний. Пристєється на чийсь віз — неможливо: в одного велика різня, в іншого — гори клунків. Добре, що нам наразті пошастило вприситись, ніби якась добра душа взяла на віз наших клунків.

Валки возів — дасувають шораз ближче до села. Із хат виходять наші дітки. В їхніх очах і запит ний і бий сердешний...

Щоб сповнилися пляни Божої опіки над світом, Бог поклав на землі матір, як негасячий смолоскип збереження його волі й законів у житті християнських родин і народів. На горі Синайській сказав Він: "Шануй отця Твого і матір Твою!" І потім подав благословення для тих дітей, що шанують свої батьків: "То добре тобі буде і довго будеш жити на землі!"

Кульматері поширився сьогодні у цілому культурному світі і навряд, чи є де країна, в якій би не вшановували матір, присвячуючи їй окремо "День Матері". В нас культ матері має ще й предвічну традицію. Колись же був у нас, в передісторичних часах, матриархальний лад, що мати була головою роду. Майже півстоліття тому в Америці рішено присвятити матері один день у місяці травні. Цей звичай прийнявся у цілому культурному світі. В цей день діти віддають честь і висказують сердечну вдячність матерям за їхні труди і піклування, за ту посьяту й безмежну любов, якої дитина дізнає від матері.

Третя радіопередача українського відділу РС, яка — пише американський журналіст в газеті "Нью Йорк Дейлі Нюз", — "реабілітує українських нацистів", це передача про акт 30-го червня 1941 року. Її передано в етер 30-го червня 1984 року в рубриці "нашого календаря". Прочитайте собі повний текст цієї передачі:

"30 червня 41-го року, в перші дні німецько-радянської війни, у Львові проголошено проти волі німецького уряду відновлення української держави. Проголошення відбулося за ініціативи Організації Української Націоналістичної партії керівництвом Степана Бандери й мало місце на національних зборах, скликаних на швидкоруч у залі товариства "Просвіта". Національні збори склалися з найвідатніших українських діячів міста Львова. Головою Національних зборів обрано Ярослава Стецька, котрого найменовано й главою Українського Державного Правління, тобто уряду, що складався з націоналістів, позапартійних і представників інших політичних угруповань.

У тексті проголошення державності, який передано того ж самого дня по Львівському радію, що його українці переймували на радіо імені Євгена Коновальця, мовилося: Волею українського народу Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення української держави, за яку склали свої голови цілі покоління найкращих синів України.

ОУН закликає увесь український народ не скласти зброї так довго, доки на всіх українських землях не буде створена українська влада. Суверенна українська влада забезпечить українському народові лад і порядок, всесторонній розвиток

Іван Боднарчук

СЕРЦЕ РОДИНИ

Призначенням історичної долі судилися, тобто, українська мати, переносить найважчі терпіння рідного народу, від татарських часів до нинішнього дня найбільшої руїни. Ти, наша добра українська мати, стала для рідного народу дорожчим скарбом кивотом, видатним мужем в історії світу, великих учених, мистців і героїв, творили й творять найперше їхні матері. Славу здобували і здобувають вони лише завдяки своїм матерям.

Вшановуючи матір у її щорічне свято, думаємо про тих всіх матерів, що сьогодні не з нами. До тих, що залишилися в Україні. Їх доля була особливо важка. Вони зазнавали болю розпину з тими, що відходили у світ, рятуючи життя перед совєтським режимом.

Пише Леся Храплива у вірші "Українська Мадонна":

І я бачив тебе у побіленій хаті — Українська Мадонно цвітистий степі; Під вікном простелився барвінок хрещатий, На іконі старій чорнобривець розцвів.

А в очах твоїх — сміх і неказана ласка, Як в вишиванці — сина свого нестих. Слава сивих століть не забула ще казка, Тиха гордість і блиск із небес висоти.

І я бачу: Ти йдеш, обгодована Мати, Із терновим вінцем через муки і жах, Бо далеко Твій син і нема в Тебе хати, Лиш надія одна ще жевріє в очах:

Що повернешся знов до забутої хати, Де в куті, на іконі, рушник споловів, І до сина ще знов

П. Осібний

НЕ БАЙДУЖА НАМ СПРАВА

(Події навколо української редакції "Радіо Свобода" в Мюнхені).

III.

Закінчення

усіх його сил та задоволення його потреб.

На західних землях України твориться українська влада, яка підпорядковується українському національному уряду, що створиться в столиці України Києві! — стояло у прокламції Національних зборів 41-го року у Львові.

Ідею проголошеної польвівському радію державності понесли на схід і південні українські землі так звані Похідні групи обох частин, відкоханих від Організації Українських Націоналістів — Степана Бандери й Андрія Мельника. Населення з радістю вітало відновлення української держави, воно із ширим запалом заходилося організовувати власну адміністрацію і створило згодом розгінану німцями українську поліцію, яка мала дбати про порядок і захищати людей від актів свавілля з боку гітлерівців.

За кілька днів після проголошення акту державності гестапо заарештувало Бандеру і згодом і Стецька та інших членів уряду. Заарештованих повезли до Берліна, й їм поставлено ультиматум: відкликати по радію проголошення державності, розпустити Українське Державне Правління й припинити будь-яку діяльність Організації Українських Націоналістів. За рішенням відмову виконати ультимативні вимоги Гітлера, творців державності 41-го року кинено до горезвісного концтабору Саксенгаузен, де їх тримали в камері смертників до кінця війни; деякого гестапо закатувало

на смерть, як Дмитра Яцева й Андрія П'ясецького. У зв'язку з примусовою ліквідацією решток української держави по Україні прокотилася широка хвиля арештів усіх, кого гестапо підозрювало у приналежності до ОУН.

Не зважаючи на гостру антиукраїнську лінію гітлерівських окупантів, державницька ідея України знаходила все нових прихильників. У жовтні 41-го року в Києві за участі ОУН під керівництвом Андрія Мельника створено "Українську Національну Рад", яка мала стати політичним центром України. "Українську Національну Рад" очолив професор Микола Величківський. Вона однак не розгорнула широкої діяльності, бо нацистські окупанти столиці України ліквідували і цей проєкт українців до самостійного, ні від кого незалежного політичного життя. Узимку 41-42 років у Києві, який вийшов у відновлення українського, зокрема культурного, життя на звільненій від більшовиків території, гестапо заарештувало й розстріляло низку націоналістичних діячів, серед них талановитого поета Олену Телігу, поета Івана Ірляського, Мирона Орлика та інших.

Народ чинив збройний опір колоніальній та генцидній політиці німецького райху супроти України. Уже в другій половині 42-го року на Волині діяли збройні загони Української Повстанської Армії, яка боролася спочатку проти німецьких загартників, а згодом і проти червоних окупантів

У мені ворухнуться нестерпний голод. Адже ще вранці, як ми поснідали. Простягаю руку за склянкою молока і враз опам'ятовуюся:

— Мамо, а ти? Та ж і ти голодна...

Та вона лиш усміхається:

— Чи ти хочеш так бачила, щоб я, не повечерявши, тільки тобі несла їжу? Молоко все для тебе, газдиня дала мені його напийся в кухні.

Бере собі найменшу з паляничок, а решту підсуває мені:

— Бери, мені і цієї, що я взяла, не треба. Я вже попоїла, а ти молода, тобі сил набиратися треба...

Відпрошуюсь від тих паляничок, але голод таки перемагає... Це не вперше було так, що коли не вистало їжі, вона майже всю її мені віддавала, вимовляючись будчим, навіть хоч би неохотно їсти...

Надходило вечір. Ми влаштуємося собі нічліг. Понад столом пролітають літаки. Чути глухий гул гармат. А ввечері — байдуке, він ласкавий і добрий. У сонній дрімоті пахнуть квіти, розспанаються по небу діамантовим ковчегом зорі і час від часу в шахах біля столу шлесне, пробіжить якийсь звірок, що не вмовиться ще спати.

Неділя. Ранок свіжий, ніби напикот гірської кришталіної води. І які ж роси — вони на повноту квіток, на травах і на листках дерев — усе мерехтить у міріадах перламутрового багатства. Якою ж промінною ясністю починається день... Із коминів хат підіймаються дими. Вони підіймаються і з багаття, що його дехто розпалює, приготівляючи сніданок.

Надходить газдиня, запрошуючи на сніданок:

— Ходіть, поснідаємо разом, сьогодні ж свята неділя... Тепер удома з'являються мій газда і двоє діточок. Ще горік були два старші сини, але... — і вривають її слова, ніби тендітна струна, а очі пронизує неймовірна туга і синіє у них білля...

Сідаємо за широкий дерев'яний стіл. По обох його боках — лави. Газдиня кладе по середині стола миску з кашею. Газда хреститься, а за ним і усі. Газдиня підсуває йому миску і він набирає собі в тарілку кашу і поволі,

усміхнеться, о мати, Українська Мадонно пахучих степів.

Матері — це ті, що формують обличчя і характер, вирішують долю не тільки родин, але й цілих родів. У багатьох випадках від них залежить не лише існування нації, але і її наслідків. Часто було в історії так, що своє відродження і незалежність поневолені й бездержавні народи завдячували матерям, які допомогли зберегти не тільки національну субстанцію, але були продовжувачами визвольних традицій. З цього погляду особливо багато завдячує своїм матерям українська нація.

Українська мати-піонерка у ЗСА та в інших країнах нашого поселення не знала дозволів. В неї був час весело проведений тоді, коли діти були здорові, коли вчилися добре у школі. Її мірною було, щоб діти осягнули вищу освіту, щоб більше знали, ніж вона, щоб із її дітьми числилися інші. Вона вчила їх бути найкращими, чинними, творити

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про материнські очі

Чи бачили ви колись перший погляд молодої матери, що тримає на руках новонароджену дитину? Скільки радості, тепла, любови відбивається тоді у її очах. Вони такі ясні, щасливі, повні сонячних усміхків.

Затемиються вони журбою, коли вперше приходить несподівана недуга дитини. У них журба і непокійне питання, — що їй долягає? Чи би нічого важного?

Відтак ці очі стають бистрі, чуйні, готові в день і в ночі допомогти у перших самотніх рухах, у перших роках відкривання оточуючого дитини, незнаного, світу. Як пильно вони стежать за нею, щоб повести безпечно у цей світ.

А там їм приходить дивитися на світ немов подвійно: — Мамо, дивись, яка гарна квітка! — Мамо! дивись на мій рисунок! — Мамо, гляди, що це їде, я боюся!

І мама дивиться, подивляється, застоекне і неспить. З часом вже не вимагається від материнських очей постійної уваги, але саме тоді вона мусить їх мати, щоб більше на сторожі. Здається, немов ті очі вміють бачити крізь стіни кімнати, крізь куції городи, крізь зачнені двері.

— Як мама може все так бачити і знати, навіть як її коло мене немає? — дивується підліток.

Часом у тих роках очі матери знімаються і невідомо, що зрештє, слова чи знівні очі.

З кожним далішим роком частіше цей гнівний погляд переплітається із журливим. Але ця журба соромливо ховається у темні безсонні ночі, самітнього вчехування, надсучування, чи, любно, не почувється гріхот автомобільного мотору.

А скільки сил ці очі можуть викресити із себе, коли того у критичному моменті треба. Вони вмі-

ють боронити, піддержувати, вимагати, дарма, що дитина вже давно переросла маму.

Однак ті очі, що давали стільки любови, сили, тепла, вирозуміння немов заможкають, стишуються, коли відходять від них предмет їхньої довголітньої уваги і коли вже не відбивається у них, немов у дзеркалі, друге, молоде, життя. Тоді вони соромливо ховаються за окуляри, часто темні, щоб ніхто не відчитав почувань і думок. Але з-поза тих окулярів вони ще добре спостерігають, що діється, тільки свої спостереження залишають для себе.

А там, несподівано, приходить час, коли очі із-за окулярів набирають виразу якогось засоромлення, постійного прохання про вибачення. Це тоді коли шораз частіше приходить слухати нетерплячі слова: — Мамо, що ти говорила! — Мамо, чи ти не бачила? — Мамо, не мійся, як не розумію?

Тоді уста затискаються мовчанкою, але очі діяють сумно, сумно...

Шораз частіше материнські очі задумані, задивлені в давнє сарне минуле і шораз більше на них збирається не потрібних, неспокійних сліз, що покривають їх скляною поволокою. Певне від них очі робляться більше прозорі, безбарвні, дарма що були вони колись чорні, сині, карі чи зелені.

У цьому періоді життя вони у всіх матерів однакові сірі-сині.

Вони глядять довкола себе зовсім забулено і с щось у них із зору малої дитини, яка чекає на помічну руку, що напевно зараз простягнеться.

Старечі очі шукають неспокійно. Чи витягнеться до них та рука, яка довгі роки з повним довір'ям клалася у їхню долону?

О—КА

Остан Бандерський

Мій День Матері

(спогад)

Ще молодим юнаком я покинув Україну. Батька і мою матір пригадую собі добре, і особливо запам'яталось мені моє прощання з ними. Батько мій нішком отбрав сльозу рукавом, а мати, пригорнувши мене до себе, кризь сльози, говорила: — З Богом їди, мій сину. Але мені здається, що більше я тебе вже не побачу...

І почалася моя мандрівка — Словаччина, Австрія, Голландія, Великобританія, аж я осів в Америці. Після смерті Сталіна яхось мені пошастило листуватися із моїми батьками, а теж вислати їм поштової посилок.

Прийшов 1965 рік, а з ним прийшла до мене пресумна вістка, що мого батька вже

немає між живими. І тоді в мені назріла думка стягнути до Америки мою самотню матір. Я зараз написав матері про це, а вона погодилася, пишучи: "Сину мій, коли б в мене крила, я зараз поплинула б до тебе".

Я кинувся сюди туди за допомогою і вона прийшла: від провідних американських чинників і тамошньої сільської ради...

І наразті цей довгоочікуваний день прийшов: до мене прийшла телеграма з України, що 15-го березня 1966 року мою матір приїде до Нью Йорку. Спочатку зі щастя я не міг повірити, здавалось мені, що це сон...

(Закінчення на стор. 3)

повагом їсть. Снідаємо і ми. Крізь вікно бачу як попри хату проїжджає німецька кіннота: обличчя воєнків утомлені, погаслі.

Враз до нас наближається важкий зловісний шум літаків, ніби понад нами пролітають розпалити злісні велетенські джмелі... Стріл один, другий — здригається земля... З вікнами зрівнюється якийсь хлопчина і перестерігає:

— Ховайтесь! Це совєтські... — і раптом вриваються, завмирають його слова, а всією хатою стрясє, немов гурган... Хлопчина вбігає до нас у кухню, а за ним із відчинених вікон летить із брязкотом скло... Біжу до дверей, відчиняю їх і бачу, як низько понад землею летять літаки та січуть з кулеметів — куди і в кого попало... Вбігаю знову до хати і бачу, як газда і газдиня, а за ними переполохані дітвачка і оцей хлопчина, що нас перестеріг, засуваються у протилежний від вікон бік, здається, що ладні втиснутися углиб стіни. А мати... мати стоїть серед кімнати ніби ще нерішена... Не надумаючись довго, пригортаю до долівки під вікном...

Хвилина мертвотної тиші, здається, що в душу вбивається холодне лезо безталанного жаху... А потім знову літаки... В що ж мить мати мою прискакує прожогом до мене і тягне мене зі собою під лаву... А там, заслоняючи мене перед кулями, розпростирає вздовж мене руки, ніби птаха, що боронить крилами своє пташеня... Раптом мене огортає переляк: а що як кулі з кулеметів поцільять у мою матір? Пручаюся, хочу видобутися з її рук, але даремно, вони, її руки, ніби зі сталі... Нагло крізь вікно густим градом силляється кулі і там, де я ще недавно на мить прилягла, вони розривають, шматують долівку... А мати моя горне мене до себе, тримає з усієї сили, наче вона береже своє щастя, свій безцінний скарб, без якого їй більше не жити...

Знову різка тиша і цим разом вона вже триває... Здається, що літаки вже немає, бо не чути їхнього гулу. Принесли вони і посяли смерть і горе та й відітпали, як смертоносні хижі птахи... Хлопчина, що з нами був, розглядається довкола, блідне і біжить кудись, мабуть, до своїх батьків...

А надворі, ніби нічого... Далі осяйна промінність сонця і

(Закінчення на стор. 3)

„Рідна Школа” пригтовляється до закінчення навчального року

Від самого початку набути Українського Освітньо-Культурного Центру (УОК ЦУ) у Філадельфії в його приміщенні — постійний рух, завжди щось діється. Тут багато працює різних товариств, організацій та установ, що мають свої ділянки в Центрі. В УОК Центрі містяться вже п'ять років школа українознавства Товариства „Рідна Школа”, яка в цей період кожного року є найбільш активною, бо пригтовляється до закінчення шкільного року.

В „Рідній Школі”, як її популярно називають, кипить праця, яку можна порівняти до вулика бджіл, де кожний по-своєму є чимсь зайнятий, щось робить і має якусь відповідальність, а все разом творить цілість. Учні в загальному пригтовляються до кінцевих іспитів, деякі з них шукають ще „лектур”, інші наполегливо пробують дідгати те, чого впродовж року не встигли, чи не зуміли собі засвоїти. Матуранти до іспитів зрілості готуються. Учителі, як завжди, дуже зайняті, вони раді б усім допомогти та якнайбільше знання кожному учневі передати, а батьки, зі свого боку, роблять усі старання, щоб закінчення навчального року випало гідно і величаво, це бо найбільше кожнорічно імпреза „Рідної Школи”.

Шкільний рік закінчується бенкетом і балом абітурієнтів, що його влаштовує школа з нагоди завершення 12-ої класу іспитом зрілості. Школа українознавства „Рідна Школа” є загальногромадською інституцією і є найбільшою з трьох українознавчих шкіл у Філадельфії. Вона вже має за собою понад 30 років виховної праці. Навчальний рік закінчується з 20 учнів і 9 молодих асистентів. Її директором тепер є Мирослава Гил. Школа має передісторію і 12 клас. В минулому році в неї навчався українознавчих предметів 215 учнів. Школою опікується Товариство опіки над українською молоддю „Рідна Школа”, головою якого є д-р Альберт Кіпа.

Цього року у 12-й класі є 20 учнів і всі вони тепер наполегливо пригтовляються до іспитів зрілості. З нагоди закінчення їхнього 12-

річного навчання в „Рідній Школі” відбувається бенкет і бал абітурієнтів. Приготування цієї імпрези займається Комітет, що його вибрано з-поміж батьків учнів 12-ої класу. Цьогорічний Батьківський комітет матуральної класу очолює д-р Ігор Кушаш. Членами комітету є: Марія Панчак — заступник голови, д-р Ярослав Заліпський — секретар, а інж. Богдан Коженьовський — скарбник. До цього часу Батьківський комітет відбув ряд засідань, на котрих обговорено та полагоджено низку справ, пов'язаних з самим бенкетом, його переведенням та з іншими питаннями, що їх намічено зrealізувати для придбання фондів, як, наприклад, видання пропагандної книжечки 12-ої класу 1985 року та виготовлення пропам'ятних сорочок (ті-шертс) „Рідної Школи” у Філадельфії. Заходами комітету вже відбулися зустрічі-вечірки для старших і молодших.

Провід „Рідної Школи”, дирекція школи українознавства та Батьківський комітет, свідомі того, що без підтримки української громади запланована імпреза не буде мати бажаного успіху і тому прохає місцеві організації, товариства, установи та ширшу кола громади, щоб вони, так як в минулих роках, взяли участь в закінченні шкільного року „Рідної Школи” у Філадельфії. Запрошується всіх на бенкет і бал абітурієнтів „Рідної Школи”, щоб гідно привітати тих, що нам на зміну приходять, представити їх українській громаді та побажати їм даліших успіхів. При тому ми не забуваємо, що молодість — це наша майбутність.

Бенкет і бал абітурієнтів „Рідної Школи” відбувається в суботу, 8-го червня, о.р., в залі приміщень Парксайда, при 4501 Келлі Драйв (колишній Іст Ривер Драйв) у Філадельфії, початок о.г. 6:30 вечері. Програма включає привіт абітурієнтів, вручення дипломів і нагород та бал в охолодженій залі під звуки оркестри „Нове Покоління” з Торонто, Канада.

Ю. Г.

УСО „Тризуб”...

(Закінчення зі стор. 1)

ЦАК у Дітроїті і на Бенкеті капітан дружини інж. Богдан Заводович передасте чашку, яку отримала дружина, товариству „Тризуб”, яка згодом буде виставлена на „Тризубівці”.

Гості підкреслили, що від самого початку свого існування в Америці, „Тризуб” і спортивні організації взагалі були першими, які зуміли внести слова „Юкреїні” і „Юкреїнін” на сторінки англійської преси. Коли „Тризуб” виграв чаші Америки (він був чотирнадцятим чемпіоном ЗСА) про „Юкреїнін Нешенелс” писали не тільки „Нью Йорк Таймс” й інші американські англомовні газети, але й всі спортивні газети світу, до речі, помістив згадку про них і львівський часопис.

Філадельфія Юкреїнін Нешенелс був першою дружиною копаного м'яча, змагання якої передавалися по телебаченні (1964-67 роки). Брали участь у міжнародних змаганнях копаного м'яча з багатьма дружинами Англії, Шотландії, Західної Німеччини тощо. В 1967 році „ФЮН” репрезентував ЗСА на міжнародному турнірі в Ель Сальвадорі, де грав перед 102,000 глядачів.

З гордістю розповіли Б. Сірій і О. Лесюк, про власну оселю „Тризуба” в Горшемі, Па., неподалік Філадельфії, — „Тризубівку”, що розташована на 32-ох

акрах землі. Цей чудовий комплекс постав завдяки справді подиву гідним зусиллям тризубівських діячів та при допомозі нашої щедрої громади. В 1985 році спортова діяльність УСО „Тризуб” влучала: дев'ять дружин копаного м'яча, дві дружини б'їбавки, ланку шахів, голф, теніс.

Своєю численною участю в бенкеті-балі, до якої закликає „Тризуб”, українська суспільність покаже, що вона оцінює спортову-національну-виховну діяльність УСОсердечу, долає надхнення і нових сил тризубівців для продовження їх мольозної і такої корисної праці з українською молоддю. А до того ще й спричиняється до облегшення тягару, який тяжіє над „Тризубом”, — тобто, 180,000 дол. гіпотечного боргу, що стримує широкий зріст спортові діяльності організації. До речі, весь прихід з бенкету-балу піде на сплату боргу.

Наші гості — тризубівці — на прохання пригадують не забувайте дати — субота, 18-го травня, бо в цей день вони очікують сотні українців у Філадельфії на бенкеті, який почнеться в годині 7-їй вечора, а попередить його в год. 6-їй коктейль. Бал розпочнеться в 9-їй годині на ньому гратиме оркестра „Червона калина”. Вступ на бенкет і бал — 30 дол. від особи, вступ тільки на бал — 20 дол.

ЛІКВІДАЦІЙНА РОЗПРОДАЖ — ЛІЦІТАЦІЯ МАЙНА

У п'ятницю, 17-го травня 1985 р., починаючи від 11-ої ранку, в апартаменті с. 53 East 7th Street, New York, N.Y. Продаємо до найбільш ліцитаційних чин, речі особистої власності Покійного Лева Машака, включаючи: багато образів, відомих українських малярів, багато килимів, багато емалі (Шонка, Флемінга); багато вишивок, мозаїки й інкрустовані стінні тарелі, TV, радіо, машина до прання та інші персональні власності. Інспекція може бути 10-11 р. Продаж починається о год. 11 ранку. Приймається заплата готівкою або ідентифікованими чеками. Не має кредиту. Вся продаж кімната. Майно ЛЕВА МАШАКА

Серце...

(Закінчення зі стор. 2)

добро, любити свою родину і свій нарід. Вона в неділю збирала дітей і пішки ходила з ними п'ять-шість миль до церкви, давала їм приклад своєю великою вірою і чистим серцем. Вона клала підвалини під українські організації і давала дітям у руки смолоскип, щоб ним вони просвічували дорогу собі і своїм дітям. Про неї можна сказати словами поета: Коли мені сяють квіти — я гадаю, що це мати думає про мене. Коли виглядає сонце над квітами — певно, матері радісно від тих думок, бо в тих думках бачить мене щасливим. А коли ще й райдуга звисає з неба — то вже мати посміхається. Материнська любов міцна й безмежна. Молитва матері не знає кордонів. Вона чиста й повна віри в Бога, в Його милосердя. О, які щасливі ті діти, що ще мають маму, бо любов немить та відчувається, якою добротою для них б'ється материнське серце! Каріє Уляна Кравченко у вірші „Мати”:

Щасливий, хто рідну матір має,
Хоч зморшки відкрили вже чоло,
На світ спокійно споглядає,
Не знає, що то в світі зло.

Під поглядом її тії ставши
Сей перший крок на шлях життя:
Коли шал юний тягне в пропасть,
При тобі матінка твоя!

Ах, серце матері незмінне,
Його часу не зніщить зуб.
Для матері ти все дитина,
Нехай і сини в тебе чуб.

У нікого іншого немає такої великої і жертвенної любові, як у матері. Як не намагалися б ми розказати про цю неперевершену любов, то ніколи не вдається нам її замкнати в людських словах! Матері ніхто не може заступити... І це відноситься не лише до дитинства, коли без матері настає жагалоїзне сирітство. Ні, бо й доросла, старша навіть людина, відчуває потребу материнської ласки. В тому почутті немає меж віку. Інколи і старша людина, втираючи слезу болю, шепче „мамо”, як колись у дитинстві, хоч матері вже між живими немає. Память підказує згадки про те, як мати дбала, щоб її дитині не сталася кривда, як захищала всіма силами від лиха, труднощів, болю і смутку. Це зрозуміло, бо материнська любов була справжньою, а справжня любов не старіється і не проминає. Вона триває до кінця нашого життя. Матусине серце — це найкращий і найцінніший скарб сина, навіть як він має вже сиве волосся. І кожен має в цілому світі те лише одне таке серце. І дивлячись на нього, ми розуміємо, чому ми, чоловіки, старіємося, але

завжди прагнемо, щоб мати промовила до нас так, як промовляла до дитини: ніжно, вирозуміло, ласкаво. Ми завжди залишаємося дітьми у своїй матері. Нам завжди потрібно того почуття, яке може нам дати тільки одна єдина людина на світі!

Назвали материнську любов „найвірнішою”. Це правда, бо чи був у вас друг вірніший за матір? Чи був хтось інший, що передусім турбувався нами, а шойно після — собою? Чи був хтось інший, перед ким могли б без ніяких добогів відкрити свою душу, хто вислухав би вас і сказав: „Розумію тебе!” Назвали цю любов „найчистішою”. І це правда, бо чи доводилося вам бачити більш продилю любов від тієї, що стелилася від материнського серця до нашого?

Та не всі люди мають змогу вітати матір з Днем Матері, особисто, чи листовою. Та без огляду на розстання і віддалі, тепло материнського серця огріває серця всіх дітей, бо для любови матері нема меж просторів, ані часових, а мати-українка є для нас сьогодні не лише образом прикладної матері, але теж образом борця за духовне обличчя нації. Ніхто інший, як мати вдержує сьогодні молоде покоління при ідеалістичному світогляді, релігійності, прив'язанні до Церкви, рідної мови й народу. А що робить вона це в найважчих умовах поневолення, то й заслуговує на найбільшу чашу пошани. Кожна людина, без огляду на вік, має у душі теплий спомин материнської ласки, любови й доброти та бере його з собою на все життя. День Матері повинен бути не лише формальною нагодою для вияву справжньої відданості дітей для матері.

Давати життя та виховувати родину покликав Бог християнську матір. Нема в світі більш почесного уряду, як покликання матері. Материнство — це глибока чеснота все любити, все служити, терпіти й ніколи не нарікати в праці при вихованні дітей. Добра християнська мати була завжди найкращою учителькою найважливішої школи життя, якою є родина. Якщо забракне матері, чи вона не допише в родині, то ясність дати заступити ніх. Вона привнесе здорову мораль і власним прикладом любові і пошану до своєї віри, традиції і мови. Вона слідує, де і з ким її діти ходять та пристають, які книжки читають, вже від ранніх літ посилає дітей до українського садка, до української школи, на курси українознавства, де діти пізнають свою культурну спадщину та історію, а кінці до організації молоді, де вони навчаються допомагати рідному народові в його змаганні до досягнення державної незалежності. Завданням українських батьків у цих тяжких часах є стежити за ростом дітей, щоб вони не пішли на шлях погубного вживання наркотиків.

Вісті ЗУАДКомітету.

Поштова скринька ЗУАДК-у

До Бюра напливає багато листів з різних країн (Польща, Австрія, Німеччина, Італія, Югославія, Бразилія, Аргентина і т.п.) з проханнями про допомогу, з подякою за одержані гроші або пакки з одягом та з пожертвами з ЗСА. Вийняти деяких цікавих листів містимо в хронологічному порядку.

Члухів, Польща.

Широкеречно здоровіюю Вас і дуже дякую за отриману від Вас допомогу (100 дол.). В Новому Рощі бажаво Вам щедрих Божих ласк!

(Два підписи)

Бирдінгенд, ЗСА.

Лист новоприбулого в перекладі на українську мову: ...Мешкаю 66 миль від Філадельфії. Д-р Наклович просив передати Вам поздравлення від нього. Походженням і почуванням є українцем. Батько народився в Тлусті, а мати у Свідові. Як хотів би у ЗСА належати до організації, яка гуртує людей українського походження. Перепрошую, що не пишу по-українському, з мовою у мене краще.

(Підпис)

Ст. Пітерсбург, ЗСА.

Українсько-Американське Товариство в Ст. Пітерсбурзі, Флориди, вітає ЗУАДК з нагоди скорочення неавтономної праці допомоги потрібним. З цієї нагоди пересилаємо чек на 500 дол. для допомоги втікачам з Польщі.

Іван Когут, голова
Ольга Філіппович, секр.

Кампо Маврон, Бразилія.
Хвальна Екзекутив! З радістю повідомляю Вас, що одержала 150 дол. від ЗУАДК, як оплату за курс англійської мови на цілий 1985 рік. Дякую Вам і щиро серця за ту милу допомогу. Хай добрий Бог винагородить Вас усіх та благословить Вашу працю.

Єлисавета Мельницька

Куритиба, Бразилія.

Складаю сердечну подяку за залучення в прилозі чек на суму 1,796 дол. — прецінний дар благородних сердець наших дорогих жертв довадців з Америки, що його вони великодушно зложили і прислали до сиротини й на потребу чих диточок, або родини в нашій місійній спархії в Бразилії. Запевняю Вас, що воля вш. жертводавців буде вповні виконана і їхнім датком не одне серце вознесеться і полине в тихій молитві до Господа за своїх добродіїв...

З Архисейським Благословенням

Єфрем В. Кривий,
Куритицький Спарх

Відень, Австрія.

В залученні пересилаю Вам посвідку на 1,000 дол. Стан втікачів в Австрії з кін-

цем січня ц.р., є 40 осіб. В січні виїхало 2, а в лютому 6 втікачів до ЗСА. 20 грудня 84 року був допис О.Т. в „Свободі”. „Про українських втікачів з Австрії” і лист одного молодого бійця 18-річного молодця, автора не лише листа, але й вірша. Просимо дуже прислати нам копію допису (ми це збираємо до архіву), як і листа з віршем, та подати повне прізвище втікача. Дякуємо Вам за дотеперішню співпрацю і просимо також у майбутньому, що дасть гарні висліді... Я особисто представник ЗУАДК на Австрії, пильную і борюю інтереси ЗУАДК на терені Австрії. Ці інтереси сходяться з такими інтересами УЦДОА, і тому є повна гармонія. Справедливо розділю допомоги для всіх втікачів... Частішим втікачам випускають римо-католиків, хоч вони є греко-католиками. Це треба виправити в ЗСА. Вітаємо!

Управа УЦДОА

Австрія.
Складаємо на руки пана президента ЗУАДК подяку за поміч, яку укліла нам ваша Допомогова Організація в часі нашого перебування в австрійському таборі для емігрантів. Час нашого перебування тут кінчається. Маємо вже приділені візи на найближчий час. 26.2. ц.р., ми знайдемося в Америці.
З пошаною

3 підписи

Прудентопіль, Бразилія.
Відвідуючи родину зі свяченою водою, я стрів значно більше безземельних хліборобів і таких матерів, що своїх немовлят кормлять чаєм, чи ушкою фасолі. Цими днями купую для таких родин 4 корови. Щодо станції ЗУАДК в Бразилії у Прудентополі, який є головним і найчисленнішим українським осідком у Бразилії, то є можливо таку станцію оснувати. Маємо тут відповідних людей, які тарно працюють під проводом і в злузі з церквою.

Широ вдячний
о. Петро Бальсар, ЧСВВ

Хотинів, Польща.
Я дуже зраділа, коли одержала від Вас паку. Незнаю, як Вам за те подякувати. Ме не стрінуло велике щастя... Щоб Бог дав Вам за те багато кріпкого здоров'я... Буду за Вас молитися.

Тося Н.

Трентон, ЗСА.
Сердечно дякую від себе і сина за те, що так швидко і прихильно відкликалися з допомогою. Крім фінансової допомоги, Ви підтримали сина морально... Дякуємо вельмишановним панам за привіт і теплу згадку про мого покійного чоловіка, а всім Вам за зрозуміння. Дай, Боже, успіхів у Вашій благородній праці!

Два підписи

Торонто, Канада.
Світова Суспільна Служба СКВУ

Щиро дякуємо за прислану інформацію в справі допомоги в Бразилії. В залученні пересилаємо Вам копію матеріялів... Для нас дуже важливим є, щоб вони були швидко переслані до всіх допомогових установ ЗСА. Ми організації СФУЖО ми звернулися прямо за згодою їх проводу і тому Вам це заощадить час і труд.

3. Дуда-голова

В. Молодецький, секр.

До листа залучено адресар потребуючих: пансіонів, сиротиниць, шкіл, убогих родин, малоземельних хліборобів, гуртожитків для старших учнів, книжок, журналів, фільмів тощо. Всіх адрес 24; Бразилія-14, Польща 4, Аргентина-3, Парагвай 1, Австрія 1 і Німеччина 1. Рада Св. Суспільної Служби закликає до своєчасного складання звітів з допомогових акцій і до координації харитативних дій.

Рим, Італія.
Прохаво прийняти щиро подяку за Вашу прихильну відповідь щодо допомоги для українських біженців з Польщі і за присланих 250 дол. на ту ціль. Нехай Воскреслий Христос винагородить Вас сторицею і благословить успіхами Вашу харитативну працю. З молитвами і глибокою пошаною остаюся

о. Іван Хома

Прудентопіль, Бразилія.
Сердечно дякую за 3 пакки з убранням для інтернату. Ми це все використали для потребуючих двач і їхніх родичів. Журнали ми передали до бібліотеки інтернату і двача з них користаються.

Христос Воскрес!

Ольга Корчагін

Філадельфія, ЗСА.
Сердечно дякую за фінансову поміч (250 дол.), особливо тепер матеріялі на допомога була дуже потрібна.

Широка переписка українців, поселених в різних країнах світу зі ЗУАДК є найкращим доказом значення та потреби цієї установи, яка виконує свою відповідальну місію тільки завдяки великій жертвенності нашого патріотичного громадянства.

HELP WANTED.

ПОТРЕБНО
Координатора
Братської
Діяльності

Цілоденна праця, знання української й англійської мов — зацікавлення у публічних зв'язках, поширення громадської, товаришської, культурної, релігійної і освітньої активності серед членства УНСоюзу. Добра платня. Шліть резюме до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street,
3rd floor
Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

РІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на центральні св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма

CYPRESS
HILLS MONUMENTS
В БІЛАНСЬКІ
WALTER BIELANSKI
к.м. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-ї по пол. в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla.: (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

MARK COMPANY
SEPARATION STOPS
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
ПЛАТІВКИ І КАСЕТИ.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
• АРЦІ.

• SERVICE •
Phone: 246-2558
(Guaranti)
WALTER BASILUK
ROOFING — SIDING
565 Walnut Avenue
Somerset, N.J. 08873

• ДО ВИНАЙМУ •
**ПОМЕШКАННЯ
ДЛЯ ВИНАЙМУ**
6 кімнат (Вудгейт, Бруклін).
Телефон. до 3-ої год. по пол.
(718) 827-6391

• REAL ESTATE •
KERHONKSON, ULSTER COUNTY
17 acres, 73 x 34 filtered swimming pool, tennis court, 2 fam. home & guest house, 4 additional bldgs. suitable for group use, 2 car garage, \$175,000.00. Owner's financing available at balance over 1/2 cash.
(914) 626-3691

Близько Оселі СУМА
ХАТА
Гараж, баня, 2% акра
Гроші: \$55,000.00
Tel.: (914) 647-9093

ПРОДАЄТЬСЯ ХАТА
у Глен Спей, Н.Й., „Верховина”.
Дзвонити вечором після 7 год.
(212) 879-3883 або
(201) 564-9373

**ГРОШІ ДО СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ**

\$1.85

(Включена доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціна відповідає мінімальному курсу іноземної валюти і підлягає будь-яким оподаткуванням і змінкам, що можуть статися до вручення.
ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗ.
ВСІ ПЛАТІЖИ ПОВНІСТЮ ГАРАНТОВАНІ.
Вам поспішає розписка ліцензованої і забезпеченої ЗАПОРУКОЮ

GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

FUNERAL DIRECTORS

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Український Національний Центур-Пам'ятник — полагодуєть всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на швентарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінь Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY

ПРИЙЕМО НА ПРАЦЮ

УЧИТЕЛІВ

які шукають zatrudнення під час піта

Зголошуватися до

Головної Канцелярії УНСоюзу:

(201) 451-2200

СОЮЗІВКА — Оселя УНСоюзу

пошукує

ПРАЦІВНИКІВ на ЛІТО

до загальної праці, кельнерок і кельнерів, до помічів в кухні та помічників господаря (maintenance).

Платня після умови. Зацікавлених прошу зголошуватися:

SOYUZIVKA UNA ESTATE

Kerhonskon, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст. подас до відома, що на літній сезон на Союзівці за